

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного
факультету _____

 /Калинич І. В./

« 31 » серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 10 «**Природничі науки**» спеціальності 106 «**Географія**» освітньої програми «**Географія**».

Розробники: Карабінюк М. М., асистент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: Поп С.С.

Схвалено методичною комісією географічного факультету

протокол № 1 від « 28 » серпня 2020 р.

Голова методичної комісії: Потіш Л.А.

© Карабінюк М. М., 2020 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	4-й	3-й
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	14	4
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	46	76

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**» є підготовка студентів до проведення самостійних наукових досліджень у сфері природничої географії та раціонального природокористування; оволодіння методами дослідницької роботи і набуття необхідних практичних навичок для її проведення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів.

ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

ФК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ФК 6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**» є опанування низки навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) впродовж 1–2 семестрів навчання у ВНЗ, зокрема:

ОК 2.2 Загальне землезнавство

ОК 2.5 Метеорологія та кліматологія

ОК 2.6 Загальна гідрологія

ОК 2.8 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів

ОК 2.14 Основи екології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Географія**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.	ПРН 1
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.	ПРН 5
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.	ПРН 6
Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.	ПРН 8
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.	ПРН 10
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.	ПРН 11
Застосування набутих знань, умінь і практичних навичок для з'ясування стану	ПРН 12

раціонального використання природних ресурсів території та її соціально-економічного розвитку із використанням місцевих ресурсів.	
---	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен Знати: ⇒ основи наукової методології; ⇒ основні форми НДРС, види студентських праць та особливості їх підготовки; ⇒ методи наукових досліджень; ⇒ етапи наукових досліджень та структуру наукових робіт;	ПРН 1 ПРН 5
Вміти: ⇒ раціонально творчо мислити, розв'язувати наукові проблеми; ⇒ формулювати тему дослідження, визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження; ⇒ збирати та опрацювати вихідну інформацію; ⇒ планувати та організовувати наукове дослідження; ⇒ правильно обирати методи наукових досліджень; ⇒ оформляти результати наукових дослідження та представляти зацікавленій аудиторії свої розробки	ПРН 6 ПРН 8 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методами навчання є. словесні (лекція, пояснення, бесіда, розповідь), практичні (семінарські заняття, практичні роботи), наочні методи (ілюстрації, демонстрації).

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань під час практичних занять та самостійної роботи, доповіді, дискусії при захисті практичних робіт, модульні контрольні роботи; усний підсумковий іспит.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; засвоєння навиками підготовки студентських статей, тез, доповідей та ін. наукових публікацій, вивчення окремих питань передбачених для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на практичних заняттях.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота та тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
16	16	18		

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7	50	100

12	12	14	12	
----	----	----	----	--

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	50	4	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу, який головно проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «**Науково-дослідна робота студентів**» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами в межах годин, які відведені на практичні заняття. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали усі практичні роботи, що передбачені програмою дисципліни. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за виконання практичних робіт та самостійної роботи.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає виконання студентом завдань трьох рівнів складності: перший – 5 тестів (2 бали за кожну правильну відповідь (разом 10 балів)); другий – 2 терміни (5 балів за повне визначення кожного терміну (разом 10 балів)); третій – 2 теоретичні запитання (15 балів за вичерпну відповідь кожного запитання (разом 30 балів)). Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Після завершення другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом за семестр навчання. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому, у підсумкову оцінку не враховуються (не додаються) бали накопичені студентом впродовж навчального семестру.

Критерії оцінювання модульного циклу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно (A)	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Добре (B)	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
74-81	Добре (C)	Студент повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому

		правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Задовільно (D)	Студент розкрив теоретичні питання, але при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Задовільно (E)	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.
35-59	Незадовільно (FX)	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило, такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незадовільно (F)	Студенту не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «Науково-дослідна робота студентів» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в усній формі за змістом та структурою екзаменаційних білетів (попередньо затверджених на засіданні кафедри), які цілісно охоплюють навчальний матеріал, визначений робочою навчальною програмою дисципліни. Термін проведення семестрового контролю визначений графіком навчального процесу. Впродовж семестру студенти мають можливість набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і, відповідно, у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів. Під час підсумкового семестрового контролю студент, який набрав більше 60 балів, має право підвищити свою оцінку складаючи залік і, незважаючи на успішність спроби, його оцінка не може бути нижчою від суми балів накопичених впродовж навчального семестру. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем головно на основі оцінювання відповідей на питання екзаменаційних білетів з урахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності. Науково-дослідна робота студентів

Наука як форма пізнання світу. Поняття і особливості наукового пізнання. Суб'єкт і об'єкт наукового пізнання. Сутність науки і наукової діяльності. Наукознавство та його розвиток. Структура і класифікація наук. Взаємозв'язок науки і практики. Наукове дослідження. Наукова діяльність. Загальна схема наукових досліджень. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження. Науково-дослідна робота студентів.

Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень

Підходи до періодизації історії науки. Донаукові знання Стародавнього сходу. Зародження наукових знань у часи античності. Натурфілософія. Середньовічна наука.

Перша наукова революція XVII ст. і становлення класичної науки. Розвиток науки у XVII - XIX ст. (класичний етап). Розвиток науки у першій половині XX ст. Розвиток науки у другій половині XX - на початку XXI ст.

Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології

Основні форми наукового пізнання. Поняття про наукові факти. Формування та обґрунтування наукових гіпотез. Види гіпотез. Поняття наукової теорії, її сутність та структура. Структурні елементи науки. Докази як процес встановлення істинності твердження. Правила і умови доказів та спростувань.

Тема 4. Методи та методика наукових досліджень

Поняття наукового методу. Типологія методів наукового пізнання. Загальнологічні методи. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів. Основні групи загальнонаукових методів. Конкретнонаукові методи. Правильний вибір методів наукового дослідження. Поняття методики наукових досліджень.

Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження

Роль інформації в наукових дослідженнях. Основні джерела наукової інформації, їх класифікація. Наукові видання. Монографії, підручники та посібники. Періодичні і неперіодичні видання. Користування законодавчою, нормативно-довідковою та фактографічною інформацією. Пошук та опрацювання наукової інформації. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках. Поняття статистичних даних. Тип даних. Принципи складання бібліографії.

Модуль 2

Тема 6. Наукова організація дослідного процесу

Організація праці та її планування в наукових дослідженнях. Принципи наукової організації праці. Забезпечення раціонального трудового режиму дослідника й організація робочого місця науковця. Роль консультування як форми організації наукового дослідження. Творчий підхід у наукових дослідженнях.

Тема 7. Основні етапи наукового дослідження

Організація і послідовність проведення наукових досліджень. Рівні наукового дослідження. Постановка і формулювання наукової проблеми. Аналіз стану дослідження обраної тематики та визначення ступеня наукової новизни. Основні етапи наукових досліджень та їх характеристика. Порядок обробки накопиченого матеріалу.

Тема 8. Організація викладу результатів наукового дослідження

Виклад та обґрунтування наукових результатів. Види наукової продукції та їх зміст. Види наукових досліджень у вищому навчальному закладі: реферат, курсова, дипломна роботи. Етапи виконання курсових і дипломних робіт. Підготовка і порядок захисту курсових і дипломних робіт. Загальні вимоги, що висуваються до рукописів наукової праці. Особливості наукової мови. Вимоги до оформлення наукової роботи.

Тема 9. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

Поняття „ефективність наукових досліджень”. Види ефективності наукових досліджень. Економічна ефективність наукових досліджень. Критерії ефективності діяльності дослідника та групи дослідників. Впровадження результатів дослідження в практичну діяльність. Етапи та сучасні напрямки впровадження результатів досліджень.

Тема 10. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи

Система державної організації наукових досліджень. Нормативно-правові акти з питань науково-дослідної діяльності. Організація наукових досліджень в наукових та навчальних установах. Підготовка наукових кадрів. Соціально-правовий статус наукових працівників. Інтелектуальна власність та її гарантії. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в сфері природничих наук. Джерела фінансування наукових досліджень (внутрішні, зовнішні).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

	Кількість годин
	у тому числі

Назви змістових модулів і тем		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
4-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності. Науково-дослідна робота студентів	10	4	1			4
Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень	10	4	2			4
Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології	6	2				4
Тема 4. Методи та методика наукових досліджень	8	2	2			4
Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження	6	2				4
Модульна контрольна робота			1			
Разом за модуль	40	14	6			20
Модуль 2						
Тема 6. Наукова організація дослідного процесу	11	4	2			5
Тема 7. Основні етапи наукового дослідження	9	4				5
Тема 8. Організація викладу результатів наукового дослідження	11	4	2			5
Тема 9. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	9	2	1			5
Тема 10. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи	10	2	2			6
Модульна контрольна робота			1			
Разом за модуль	50	16	8			26
Разом за семестр	90	30	14	-		46

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3 семестр						
Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності. Науково-дослідна робота студентів	10	2				8
Тема 2. Історія розвитку науки та наукових досліджень	8					8
Тема 3. Основні поняття і категорії наукової методології	10	2				8
Тема 4. Методи та методика наукових досліджень	8					8
Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження	8					8
Тема 6. Наукова організація дослідного процесу	10	2				8
Тема 7. Основні етапи наукового дослідження	9	2				7
Тема 8. Організація викладу результатів наукового дослідження	9	2				7
Тема 9. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	9		2			7
Тема 10. Організаційно-правові засади науково-дослідної	9		2			7

роботи						
	Разом за семестр	90	10	4		76

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наукова термінологія географічної науки	2	
2	Методи і методологія наукових досліджень у географії	2	
3	Джерела інформації. Пошук та оформлення	2	2
4	Організація та основні етапи проведення наукових досліджень у географії	4	
5	Організація викладу результатів наукового дослідження	4	2
	Разом	14	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та специфіка наукової діяльності	1	3
2	Структура і класифікація наук	2	3
3	Формати науково-дослідної роботи студентів	1	2
4	Наукове дослідження як форма розвитку науки	2	3
5	Вклад українських географів у розвиток географічної науки	1	2
6	Перспективні напрямки розвитку географії в Україні та світі	1	2
7	Системний підхід в наукових дослідженнях	2	3
8	Особливості наукових теорій природничих наук	1	2
9	Формування новітніх методів у географії	2	3
10	Можливості використання загальнонаукових методів у географії	2	3
11	Сучасні методи пошуку та опрацювання наукової інформації	1	3
12	Організація і послідовність проведення наукових досліджень	1	2
13	Організація «радіальних» та «багатоденних» польових досліджень	1	2
14	Значення ГІС-технологій у географічних дослідженнях	1	2
15	Структура наукового дослідження	1	2
16	Написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт	1	2
17	Особливості підготовки студентських публікацій	1	2
18	Впровадження результатів дослідження в практичну діяльність	1	2
19	Проблеми впровадження результатів дослідження прикладного характеру	2	2
20	Право інтелектуальної власності та поняття плагіату	1	2
21	Джерела фінансування наукових досліджень. Міжнародні гранти.	1	2
22	Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності	1	2
23	Організація наукових досліджень в наукових та навчальних установах	2	2
24	Соціально-правовий статус наукових працівників	1	1
25	Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень	2	2
26	Організація і послідовність проведення наукових досліджень	1	1
27	Структура наукового дослідження	1	1
28	Емпірична база наукового дослідження	1	2
29	Теоретична база наукового дослідження	1	1
30	Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах	1	2
31	Поняття наукової методології та методів наукового пізнання	1	2
32	Структура та етапи підготовки наукового твору	2	2

33	НДРС та її форми		
34	Впровадження результатів дослідження в практичну діяльність	1	2
35	Проблеми впровадження результатів дослідження прикладного характеру	1	3
36	Право інтелектуальної власності та поняття плагіату	1	2
37	Сучасні напрямки впровадження результатів досліджень в практичну діяльність	2	2
	Разом	46	76

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота студентів» передбачає використання географічних карт, навчальних атласів, ілюстрацій, схем, таблиць, довідників тощо, відповідно до теми заняття, а також сайту електронного навчання Moodle, низки освітніх порталів із електронним картографічним матеріалом, електронних каталогів бібліотек та ін. Для представлення деяких лекційних матеріалів та ін. передбачається використання мультимедійних проєкторів та екранів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Жучкова В. К. Методы комплексных физико-географических исследований : учеб. пособие. для студ. вузов / Жучкова В. К., Э. М. Раковская. – М: Издательский центр «Академия», 2004 – 368 с.
2. Кілінська К.І. Основи науково-дослідної роботи з географії: Навч. посібник / К. І. Кілінська. – Чернівці: Рута, 2001. – 112 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2009. – 206 с.
4. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
6. Основы научных исследований. География / Под ред. Н. Д. Пистуна и Г. И. Швевса. – К.: Выща шк. Головное изд-во, 1988. – 192 с.
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.

Допоміжна література

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень : Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
4. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
5. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К.: Знання, 2005. – 310 с.
6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнаренко. – К.: «Знання-Прес», 2003. – 295 с.

Ресурси в мережі Інтернет

1. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/martsyn_osn_nayk_dosl.pdf

2. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн. / Я. І. Шопа, О. І. Конопельник, Н. Є. Фтомин ; за ред. П. М. Якібчука – Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 184 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/Stud-naukova-robota.pdf>
3. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю / В. Яремчук. – Острог : Національний університет “Острозька академія”, 2012. – 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eprints.oa.edu.ua/3008/1/posibnyk_Yaremchuk_web.pdf

